

ONS PEDAGOGISCH PROJECT

Onze school is een Katholieke school: een onderwijs- en opvoedingsgemeenschap met duidelijke doelstellingen. Het is een Vrije, door de kerk erkende onderwijsinstelling. De school stelt zich ten dienste van de Vlaamse Gemeenschap en wordt door de Vlaamse overheid gesubsidieerd.

Onze school is een kleine, familiale lagere school voor buitengewoon onderwijs met type basisaanbod. De totale persoonlijkheidsontwikkeling van het kind staat centraal, met bijzondere aandacht voor persoonlijkheidsfacetten die extra aandacht vragen. We streven naar een eenheid in voelen, denken en handelen om zo een hoge graad van zelfstandigheid en een hoge graad van integratie in de huidige en toekomstige maatschappij te bereiken. Het opbouwen van een positief realistisch zelfbeeld is bijgevolg steeds een prioriteit. Binnen onze zorg en ons preventiebeleid leggen we de klemtoon op een goede, positieve relatie met alle betrokkenen : de kinderen, de ouders, de teamleden en derden.

1.Een herkenbare Katholieke school

Onze school baseert zich op de levenshouding die gegroeid is uit de bijbels-christelijke geloofstraditie in verbondenheid met de kerkgemeenschap. Vanuit de evangelische boodschap kan men "vreugde en hoop" wekken bij de kinderen.

Elk kind is uniek en gelijkwaardig.

Onze school scheidt ruimte en biedt hulp zodat onze kinderen zich kunnen ontplooien om zo zelfstandig mogelijk in de wereld te staan. Onze kinderen die behoren tot de meest kwetsbare groep hebben behoefte aan mensen waarop ze kunnen vertrouwen. De kinderen moeten kunnen aanvoelen dat we met hen begaan zijn. Ze moeten ervaren dat we hen aanvaarden zoals ze zijn, dat we met hen op stap willen. Ze moeten zich door ons geborgen en veilig voelen, in een gestructureerde omgeving, een omgeving waarin ze zichzelf kunnen zijn en worden. Het is essentieel dat een leerling zich goed voelt, om positief te kunnen evolveren.

Waarden zoals eerbied, beleefdheid en respect zijn hierbij heel belangrijke waarden. Iedere begeleider probeert een voorbeeld te zijn voor de kinderen waaraan ze zich kunnen spiegelen. We hoeven niet perfect te zijn, maar wel echt.

Onze school maakt werk van aangepaste pastorale animatie, van gebedsmomenten en sacramentale vieringen. De hoogtepunten van het kerkelijk jaar krijgen bijkomende aandacht: de advent, Kerstmis, een vastenproject, Pasen, ... Niettegenstaande we niet parochiaal verbonden zijn, werken we zoveel als mogelijk samen met de parochie.

Openheid en het beleven van authentiek humane waarden zijn belangrijke kenmerken van onze school. Jaarlijks leven we in solidariteit met een derde- of vierdewereld project.

2. Een schoolgemeenschap waar we samen aan bouwen

Onze school wil een gemeenschap vormen waarin iedereen zich thuis voelt, aanvaard weet en zich met het nodige **respect** aangesproken voelt.

Het schoolbestuur, de directeur, de leerkrachten en de personeelsleden, de ouders en de kinderen bouwen samen, elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en zorg, aan de schoolgemeenschap. De directeur, de leerkrachten en de personeelsleden zijn de dragers van het opvoedings- en vormingsproject en de belangrijkste uitvoerders ervan. In samenwerking, wederzijdse waardering en respect voor ieders opdracht pogen zij een positieve geest in de schoolgemeenschap te creëren.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het hele schoolgebeuren. Zij is bestuurlijk ook de eindverantwoordelijke. Vanuit die verantwoordelijkheid betreft zij alle partners bij het onderwijsgebeuren en stimuleert hen tot loyaal engagement. Daartoe is er vijfmaal per jaar overleg met het personeel binnen het LOC en driemaal per jaar bespreking van het schoolgebeuren met de verschillende geledingen binnen de schoolraad.

Bij inschrijving van hun kind onderschrijven de ouders ons christelijk opvoedingsproject. Ze ondertekenen een engagementsverklaring waarin *wederzijdse* afspraken tussen school en ouders vermeld staan. Deze afspraken hebben te maken met oudercontacten, voldoende aanwezigheid van de leerlingen, een positieve houding om mee te werken aan het begeleidingsaanbod van de school en een aanmoediging om de Nederlandse taal te spreken.

Reeds van bij het eerste contact wordt het belang van een goede dialoog onderstreept. Ouders hebben ruimte tot inbreng, vragen en bedenkingen wat betreft het opvoedings- en vormingsproject. Zij zijn uiteindelijk de deskundigen wat hun kind betreft. Vandaar dat naast de formele oudercontacten er ook belang wordt gehecht aan diverse communicatievormen en momenten waarop ouders op school terecht kunnen voor overleg. Onze rapporten en het agenda zijn belangrijke schakels tussen school en thuis.

Als school willen we een open en laagdrempelige school zijn. Dit kan enkel als er een wederzijds vertrouwen en respect is. Het opbouwen van een goede communicatie, het zoeken naar de gepaste dialoogvorm is voor alle ouders belangrijk. Bijzondere aandacht is er voor hen die het moeilijk hebben met het aanvaardingsproces of voor de ouders van kinderen die in een verhoogde zorgfase zitten.

Als school zijn we steeds actief op zoek om zowel de ouderparticipatie als de ouderbetrokkenheid te verhogen. Dit werkt niet alleen drempelverlagend maar verhoogt ook de inbreng van de ouders in het beleid en de schoolse activiteiten. Deze inbreng van de ouders creëert tevens een buitengewone dynamiek en unieke sfeer in de school.

De kinderen weten dat de opvoeders met hen begaan zijn. Door hun opvoeding van de **totale persoonlijkheid** krijgen ze meer kansen in onze hedendaagse maatschappij. Door het stimuleren van intermenselijke relaties en het aanleren van beroepsbekwaamheid, in de ruime betekenis van het woord, vergroot het opvoedings- en vormingsproject **de integratiekansen**. Dit biedt meer kansen tot deelname aan het arbeidsproces en het sociaal en cultureel leven. We bieden onze kinderen dan ook tal van activiteiten aan die voor hun verdere **sociaal en cultureel** leven belangrijk zijn. We bezoeken jaarlijks minimum één tentoonstelling, nemen jaarlijks deel aan de jeugdboekenweek, bezoeken heel regelmatig de bibliotheek en spelothek, bekijken toneelstukken en films gevolgd door een nabespreking, doen mee aan buitenschoolse sportactiviteiten zoals de Knokse scholencross, SVS-activiteiten, de kids-run op 1 mei ...

3. Buitengewone zorg op maat

Kinderen kunnen en mogen verschillen, zowel aan het begin als aan het einde van hun leertraject in de Vuurtoeren. Ze verschillen in intelligentie, tempo, motorische en emotionele ontwikkeling, leer- en ontwikkelingsstoornissen, familiale en sociale achtergrond, ... Maar we hopen dat ons zorgbeleid leidt tot een positief en realistisch zelfbeeld, tot een zich-goed-in-zijn-vel-voelen van elk kind. "Niets is zo ongelijk als de gelijke behandeling van ongelijken" is een gezegde dat we zeer ter harte nemen. We streven bijgevolg naar zorg op maat waar iedereen recht op heeft.

Onze werking steunt op vier pijlers: de emotionele, sociale, motorische en verstandelijke ontwikkeling (hart, handen, hoofd). Wanneer er een stoornis optreedt binnen dit evenwicht, dan kunnen er problemen ontstaan op school. Het gewoon onderwijs doet heel wat voor de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het type basisaanbod is er voor kinderen van wie de onderwijsbehoeften dermate zijn en voor wie al tijdens het gewoon kleuteronderwijs of tijdens het gewoon lager onderwijs aantoonbaar blijkt dat de redelijke aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen ofwel disproportioneel, ofwel onvoldoende zijn om de leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum te kunnen blijven meenemen in een school voor gewoon onderwijs.

Als school vinden we het belangrijk dat ons zorgbeleid gestuurd wordt vanuit multidisciplinaire overlegmomenten en met respect voor de inbreng van de ouders. Het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen is essentieel in het uitwerken van een individueel handelingsplan. De klassenraad is in de Vuurtoeren de motor van ons zorgbeleid.

Om in te spelen op die buitengewone onderwijsbehoeften start onze basiszorg bij de opdeling in kleine groepen, **pedagogische eenheden (PE)**. Onze pedagogische eenheden worden samengesteld op basis van vorderingen en niet op basis van leeftijd. Een groep leerlingen van eenzelfde mentaliteitsniveau is een goede leef-, leer- en werkgemeenschap waar vriendschapsbanden worden aangeknoopt, conflicten worden bijgelegd en lief en leed wordt gedeeld. Het geeft een goed gevoel, het gevoel te hebben tot een groep te behoren. Een klastitularis coördineert de pedagogische eenheid en is voor elke leerling de eerste vertrouwenspersoon.

Daarnaast beschikken we over een **pedagogisch comfort** om de leerlingen extra te begeleiden. Vanuit de dienst ortho, logo, kiné of BLIO (bijzondere leermeester individueel onderwijs) kunnen we indien nodig gericht inspelen op de specifieke onderwijsbehoeften van elk kind.

4. Pedagogisch en didactisch

Onze school biedt op een aangepaste en pedagogisch verantwoorde wijze aan alle kinderen kwalitatief onderwijs. Ons onderwijs is immers zowel leerling- als programmagericht. Ze legt de nadruk op een pedagogische positieve benadering van het kind. Onze school biedt alle kinderen optimale ontwikkelingskansen op het emotionele, sociale, motorische en verstandelijk vlak. Het kind helpen in zijn groei naar creatieve zelfstandigheid, naar gemotiveerd en zelfstandig werken, wordt als opdracht van iedere dag ervaren.

In het begin gaat er veel aandacht naar het emotioneel welbevinden van het kind binnen onze school. Het kind moet opnieuw graag naar school komen en weer plezier vinden in het leren. Door het kind terug **een positief zelfbeeld** te geven, geraakt het kind terug gemotiveerd en staat het meer open om te groeien.

De leermogelijkheden van elke individuele leerling bepaalt grotendeels het tempo waarop het onderwijs verloopt. Het **stapsgewijs** aanbieden van de leerstof volgens **éénduidige denkstappen** werkt motiverend. We proberen hen zo veel mogelijk te stimuleren door uitdagende maar **haalbare doelen** te stellen. Buitengewone-zorg-op-maat voor elk kind is immers ons streefdoel.

Uiteraard houden we hier de integratiegedachte naar het gewoon onderwijs in ons achterhoofd. De doelstelling van het basisaanbod is immers voornamelijk 'terugkeer naar het gewoon onderwijs' op lager of secundair niveau.

We bewaken dus steeds een evenwicht tussen het **werken in de zone van de naaste ontwikkeling** en het **verstevigen van de basis**. We zorgen er dan ook voor dat de leerlingen **actief** betrokken worden bij zo veel mogelijk lessen. Mensen onthouden immers 10 % van wat ze horen, 50% van wat ze mogen doen en 100 % van wat ze zelf ontdekken.

Om het leren op eigen niveau en eigen tempo mogelijk te maken passen we **interne klasdifferentiatie** toe. We organiseren niveaugroepen in de pedagogische eenheden zelf en klasdoorbrekend voor bepaalde vakdomeinen. Via co-teaching zorgen we voor een krachtiger en inclusievere leeromgeving. Als gelijkwaardige partners ondersteunen we elkaar op de klasvloer en dit over de disciplines heen.

Gedurende het schooljaar worden de lessen gekaderd in een **project- en themawerking** op schoolniveau en/of op klasniveau. Zo streven we naar **vakoverschrijdende** momenten waar de transfer naar alle domeinen wordt gemaakt. We werken met maandelijkse projecten om zo meer in te spelen op de leefwereld van de jongeren. Wekelijkse vakoverschrijdende momenten zorgen voor meer transfer naar hun leefwereld. Het biedt de leerlingen ook de mogelijkheid om andere vaardigheden te verwerven

We leren hen ook hoe ze nieuwe dingen kunnen aanpakken, leren hen andere technieken zelf ontdekken, verantwoord omgaan met media en deze **kritisch** te bekijken en te gebruiken. We leren onze kinderen **de actualiteit** volgen op TV en dagbladen, e-mails versturen, informatie opzoeken op het internet, ...

5. Ons team

Van de teamleden die dit alles moeten realiseren wordt heel veel **geduld en energie** gevraagd. Zij moeten de leerling aanvaarden zoals hij of zij is, kunnen werken aan een vertrouwensrelatie met het kind, het kind steeds nieuwe kansen geven.

Teamleden van het buitengewoon onderwijs bezitten de vaardigheden om de diversiteit in de groep en **de specifieke onderwijsbehoeften van elke leerling in kaart te brengen**. Zo kunnen ze elke leerling vanuit zijn sterktes en beperktheden uitdagen waardoor de ontwikkeling en het leren van deze leerling socialer wordt.

De leerkrachten moeten elk kind kunnen stimuleren, gericht begeleiden en remediëren waar nodig. Het is essentieel dat ze een **krachtige leeromgeving kunnen scheppen** zodat de ontwikkeling en het leren van iedereen duurzaam wordt.

De teamleden brengen naast de onderwijsbehoeften van het kind ook de context in kaart om zo waar nodig **intensiever en handelingsgericht te kunnen samenwerken** en school en thuis beter op elkaar af te stemmen.

Ze blijven steeds geloven in de mogelijkheden van elk kind. Met kleine stappen probeert elk vanuit zijn eigen deskundigheid en in overleg het leer- en groeiproces te stimuleren. Naar de leerlingen en de ouders zijn de teamleden **eerlijk over het haalbare**. Iedere nieuwe dag is een nieuwe start.

Differentiëren, buitengewone zorg-op-maat nastreven vraagt van elk teamlid een **positieve grondhouding en inspirerende levensvisie**.

Om ons verder te bekwamen nemen we zelf het initiatief om pedagogische studiedagen in te richten en volgen we **navormingen** en studiedagen die kaderen binnen het navormingsbeleid. Een geschoold multi-disciplineair team van ervaringsdeskundigen draagt samen zorg voor een groep unieke leerlingen.

Het is belangrijk dat ieder personeelslid zich gedragen voelt door een team. 'Collegialiteit' is het sleutelwoord voor elke goede samenwerking. Elk personeelslid is medeverantwoordelijk voor de kwaliteit die onze school levert. Om het onderwijs beter op elkaar af te stemmen zijn er naast de talrijke informele contacten ook **overlegmomenten** voorzien binnen het uurrooster van ieder personeelslid.

Naast dialoog tussen de teamleden is er ook ruimte voor dialoog tussen de teamleden en de ouders, de kinderen en de leerkrachten, tussen de kinderen onderling. Samen zorg dragen voor elkaar ...

6.Toegangspoorten tot specifieke zorgtrajecten

Om deze buitengewone-zorg-op-maat te kunnen aanbieden werken we met toegangspoorten gekoppeld aan verschillende zorgtrajecten. **Elke toegangspoort krijgt andere specifieke, evenwaardige accenten.**

Binnen elk zorgtraject krijgen de **domeinen sociaal-emotionele ontwikkeling** en **leren leren** extra aandacht. Vorming is immers meer dan kennis, inzichten en vaardigheden bijbrengen.

Naar analogie met de ontwikkelingen in het onderwijs en de maatschappij staan wij voor de **inclusiegedachte**. Samen schoolmaken ....

Een evenwicht bewaken tussen flexibel inspelen op de behoeften en het bieden van een vaste structuur lijkt hier de uitdaging. Binnen de verhoogde zorg werken we met toegangspoorten tot bepaalde zorgtrajecten.

- **Toegangspoort 1 =
levensvormende onderwijsbehoeften door een cognitieve, inzichtelijke beperking**
- **Toegangspoort 2 =
orthodidactische onderwijsbehoeften door meervoudige leerstoornissen**
- **Toegangspoort 3 =
socio-emotionele onderwijsbehoeften door gedragsmatige of emotionele beperking**

Kinderen met ASS-kenmerken, kinderen met specifieke onderwijsbehoeften op het visuele, het auditieve of het motorische vlak en die niet georiënteerd zijn naar een specifiek ander type, blijven binnen de Vuurtoren uiteraard welkom. Op de klassenraad wordt bekeken welke aanpassingen noodzakelijk zijn om ook voor deze jongeren buitengewone zorg-op-maat te kunnen bieden.

De drie toegangspoorten vormen ook voor hen het uitgangspunt.

**A. Toegangspoort 1 =
levensvormende onderwijsbehoeften door een cognitieve,
inzichtelijke beperking**

Bij deze kinderen met een verstandelijke beperking leunt de leerinhoud in beperkte mate aan met wat in het gewone onderwijs wordt onderwezen. Realistische en betekenisvolle probleemsituaties worden aangeboden vanuit de belevingswereld van de kinderen. Er worden stimulerende werkvormen gecreëerd die beroep doen op de zelfstandigheid van de kinderen. Sociaal aanvaardbaar gedrag binnen een realistische context wordt aangeleerd en inge oefend. Op een praktijkgerichte manier bouwen we verder op de ervaring van iedere leerling rekening houdend met de toekomstverwachtingen. Vanuit een sterk gedifferentieerde klaswerking wordt vooral het basisrekenen en basistaal onderwezen. Onderwijs op maat met aandacht voor de eigenheid van elk kind!

We stellen ons steeds de vraag : wat hebben deze leerlingen nodig om zich vandaag en morgen maatschappelijk te integreren.

Het accent ligt op

- geloof in eigen kunnen vanuit een positief zelfbeeld
- praktijkgericht taal- en rekenonderwijs
- sociaalgerichte leef- en werkhouding
- maatschappijgerichte zelfredzaamheid en zelfstandigheid
- creatieve praktijkgerichte vaardigheden en vrijetijdsbesteding
- basistraining technische vaardigheden
- kritisch omgaan met media

Voor deze leerlingen behoort een oriëntering naar het gewoon secundair beroepsonderwijs of het buitengewoon secundair onderwijs basisaanbod tot de mogelijkheden. Terugkeer naar het gewoon lager onderwijs na twee jaar lijkt ons eerder uitgesloten.

De doelstelling van ons opvoedings- en vormingsproject is de kinderen alle kansen geven, om zich later zo goed als mogelijk te integreren in het maatschappelijk leven, zowel sociaal als in het beroepsleven.

B. Toegangspoort 2 = orthodidactische onderwijsbehoeften door meervoudige leerstoornissen
--

Bij deze kinderen met meerdere leerstoornissen leunt de leerinhoud het sterkst aan bij het gewoon lager onderwijs. Deze kinderen zijn in staat een zeker niveau van inzicht in de leerstof te bereiken. Het tempo om de leerstof van de meeste vakken te verwerken is vergelijkbaar met het tempo van hun leeftijdsgenoten. Via een éénduidige didactiek verstevigen we de basis en zorgen we voor sterke inzichtelijke fundamenten om verder op te bouwen. Het accent wordt gelegd op Nederlands en wiskunde om terugkeer naar het gewoon lager of secundair beroeps- en technisch onderwijs mogelijk te maken. Bij bepaalde leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften door ernstige leerstoornissen zullen redicodis-maatregelen worden toegepast. Extra therapeutische ondersteuning bij de logopediste, de kinesitherapeute, de blio en de orthopagoge maken hier meestal deel uit van het individueel handelingsplan.

Op deze manier kunnen we eventueel een alternatief vormen voor het zittenblijven in het gewoon lager onderwijs. Ook de leerlingen uit de brugklas (brug derde kleuter- eerste leerjaar) vormen een zorgtraject via deze toegangspoort.

Het accent ligt op

- geloof in eigen kunnen vanuit een positief en realistisch zelfbeeld
- taal- en rekenonderwijs voortbouwend op een inzichtelijk cognitieve basis
- efficiënte leef- en werkhouding
- inzicht in hun eigen specifieke onderwijsbehoeften
- compensatietechnieken, stappenplannen bewust leren gebruiken
- gericht leren omgaan met media

Voor deze leerlingen behoort de terugkeer naar het gewoon lager onderwijs na twee jaar eventueel tot de mogelijkheden. Op secundair niveau bereiden we deze leerlingen voor op het gewoon secundair onderwijs de B-stroom en het gewoon secundair onderwijs de A-stroom met technische vakken.

Bij overgang naar het secundair onderwijs kunnen eventueel via het CLB, attesten worden afgeleverd voor specifieke begeleiding en behandeling.

**C. Toegangspoort 3 =
socio-emotionele onderwijsbehoeften door gedragsmatige of
emotionele beperking**

Bij deze kinderen met een gedragsmatige of emotionele beperking is het essentieel dat we het voelen, het denken en het handelen weer tot een eenheid brengen. We kijken oorzakelijk naar het gedrag dat voor deze leerling steeds een vorm van communiceren inhoudt. Om iemands gedrag, communicatieproces te begrijpen, dienen we te weten hoe iemands gedrag tot stand komt.

Als team hechten we belang aan een duidelijk communicatiekader zodat iedereen het gedrag op een zelfde manier benoemt en doelgericht kan handelen. Op regelmatige basis wordt samen met de leerling gestreefd naar het beter begrijpen en herkennen van zijn eigen gevoelens (gedrag) en die van anderen, met als bedoeling deze op een sociaal aanvaardbare manier tot uitdrukking te brengen.

Deze leerlingen bevinden zich vaak binnen zorgfase 2. Intensieve samenwerking met externe instanties binnen de integrale jeugdzorg is dus meestal aangewezen

Het accent ligt op :

- geloof in eigen kunnen vanuit een positief en realistisch zelfbeeld
- het herkennen en begrijpen van eigen emoties, gedrag
- lichamelijke en motorische rust zoeken, al dan niet met ondersteuning
- taal- en rekenonderwijs voorbouwend op een inzichtelijke cognitieve basis
- stimuleren van gewenst gedrag
- gevat leren omgaan met de media vanuit een juist normbesef

Voor deze leerlingen behoort de terugkeer naar het gewoon lager onderwijs na twee jaar eventueel tot de mogelijkheden. Op secundair niveau bereiden we deze leerlingen voor op het gewoon secundair onderwijs de B-stroom en het gewoon secundair onderwijs de A-stroom met technische vakken.

Bij overgang naar het secundair onderwijs kunnen eventueel via het CLB, attesten worden afgeleverd voor specifieke begeleiding en behandeling.

Om de zorg te optimaliseren, bij te sturen en op maat te handelen werken we vaak samen met externe instanties zoals CLB, revalidatiecentrum, psychologen, psychiaters, ... We bevinden ons dan met deze leerlingen in zorgfase 2.

7.Ondersteuningsnetwerk

Een leerkracht ASV en een logopediste ondersteunen vanuit onze school kinderen met specifieke noden in het gewoon onderwijs.

8.De huiswerkklas

In samenwerking met de spelothek De Wip nemen we deel aan het huiswerkklasproject. Kinderen voor wie de omstandigheden thuis niet optimaal zijn om huiswerk te maken kunnen huiswerkbegeleiding krijgen in de spelothek. Deze dienstverlening is gratis.

Onze school is een onderwijs- en opvoedingsgemeenschap met duidelijke doelstellingen die zij omschrijft in een christelijk-gelovig opvoedingsproject. Deze doelstellingen worden geconcretiseerd in een reglement voor haar personeelsleden en in een schoolreglement voor de leerlingen. In een schoolwerkplan worden die doelstellingen regelmatig geactualiseerd.